

LBRIS

We know
books

Coordonatorii colecției: *Egmond-Gabriel Dulman*
Simona Modreanu

Editor: *Vasile Burlui*

Redactor: *Simona Modreanu*

Tehnoredactare și coperte: *Florentina Vrăbiuță*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

AUÐUR AVA ÓLAFSDÓTTIR

Excepție / Audur Ava Ólafsdóttir; trad. din lb. franceză
de Sorina Dănăilă. — Iași: Cartea Românească

Educațional, 2021

ISBN 978-606-057-099-8

I. Dănăilă, Sorina (trad.)

821.133.3

Auður Ava Ólafsdóttir, *Undantekningin*

© Éditions Zulma, Paris, 2014

Grupul Editorial Cartea Românească Educațional
Copyright © Editura Cartea Românească Educațional,
Iași – 2021

Adresa: IAȘI, Bd Ștefan cel Mare și Sfânt, nr. 2 – 700124.
www.ecredu.ro

AUÐUR AVA ÓLAFSDÓTTIR

Excepție

Traducere din limba franceză de
SORINA DĂNĂILĂ

Cartea Românească
EDUCAȚIONAL

NICI MĂCAR UN METRU
NU E ÎNTRE

CORB și soțul meu, așa că, în clipa în care acesta desface firul de sârmă al dopului de șampanie, pasărea și desface larg pe balustrada de la balcon aripile de un negru ca cerneala și-și ia zborul în întunericul polar. De obicei, sunt doi – o pereche de corbi, de data aceasta, însă, singuratică, pasărea pare să fie uimitor de grea, ca un bombardier străvechi. Ghicesc, după mișcarea buzelor, că soțul meu îmi vorbește, dar nu-l aud; zgomotul focurilor de artificii care se rostogolesc din cerul înflăcărat îl obligă să mai spună o dată. Mă privește drept în ochi, îndreptând spre mine sticla așa cum ai îndrepta o pușcă înspre ținta sa, apoi se întoarce și face dopul să sară în direcția scorușului. Toarnă lichidul rosé în două pahare, unul pentru mine: mâna îi tremură, în vreme ce chipul îi freamătă ca și cum ar fi cât pe ce să izbucnească în lacrimi. În cămașă albă, afară, la minus zece grade, probabil că e înghețat de frig. Duc la bucătărie resturile de ostropel cu vin roșu, după care îmi ridic puțin rochia lungă și verde ca să ies la rândul meu, cu brațele goale, în frigul mușcător. Deasupra noastră, la etaj, gemenii dorm duși în pătuțurile lor cu gârduț. Mai de vreme, în timpul serii, fiecare a avut dreptul să dea foc unei mici comete.

Îl întreb atunci pe omul vieții mele:

— Ai spus ceva despre Flóki?

În fiecare grădină și în fiecare balcon, în chiar această clipă, se dă marea bătălie dintre anul ce tocmai a

trecut și cel ce tocmai începe, ceea ce explică faptul că nu l-am auzit când mi-a vorbit. Îmi repetă de data asta foarte distinct:

— Iartă-mă, dar îl iubesc. Tu ești ultima femeie din viața mea.

Cu pantofii mei eleganți în zăpada care scrâșnește sub picioare și-n mijlocul unei ploii de petarde multicolore, rămân împietrită pradă tangajului în balconul care se leagănă pe valuri. Inima, pompa asta sângerândă și îndrăcită, îmi bate de să-mi sară din piept, în vreme ce încerc să-mi focalizez atenția asupra scorușului.

— Ce vrei să spui cu povestea asta cum că-l iubești pe Flóki? Credeam că erați doar colegi.

— Da, și amanți.

— Bine, dar noi, noi suntem căsătoriți de unsprezece ani!

Soțul meu privește undeva, în spatele meu, în întuneric.

— Nu se poate să nu-ți fi dat seama, spune el.

— Chiar nu, habar n-aveam.

— Și totuși, mă priveai uneori ca și cum... Doamne, nu poți ști niciodată ce gândește o femeie.

— Stai puțin, dar în seara asta a petrecut cu noi Revelionul!

— Da, în seara asta, a petrecut cu noi Revelionul.

Nu cu puțin timp înainte de miezul nopții, prietenul nostru celibatar și-a adus dintr-odată aminte că-i promisese mamei lui să treacă pe la dânsa înainte de sosirea anului cel nou, așa că, după ce ne-a mulțumit pentru seara aceasta minunată, a plecat. Mai rămânea să gustăm desertul care aștepta pe masă, pe un platou drăgălaș. Înainte însă de-a-și lua la revedere, m-a urmat în bucătărie și, punându-mi o mână pe umăr, m-a complimentat pentru deliciosul osso-buco, curios să afle dacă ceea ce pusese în

sos era mărar proaspăt.

— Și relația asta durează de multă vreme?

— Din 15 aprilie anul trecut, mai mult sau mai puțin.

Nu-l întreb ce anume s-a întâmplat în acel 15 aprilie, ci de ce a ales ca ceas al adevărului ultima noapte din an, acest portal diafan al timpului pe care-l asociem cu un an nou și care, dacă tradiția nu l-ar umfla fără măsură înainte de a se sparge în bucăți, ar rămâne complet invizibil.

— Avusesem de gând să-ți spun vara trecută, dar nu am găsit momentul potrivit, declară specialistul meu în geometria timpului biologic.

— Și ți se pare că acum e momentul potrivit, în seara Sfântului Silvestru, la miezul nopții fără unsprezece minute? Îi spun înainte de a lua o gură din vinul rosé.

— Da, mi-am închipuit că, în felul ăsta, de mâine, joi, întâi ianuarie, vom putea amândoi începe simbolic o nouă viață.

Și se întoarce cu spatele, cu paharul în mână, ca să se sprijine de balustrada din fier înghețat și să privească fix un punct din grădină, cu mușchii încordați sub cămașa proaspăt călcată. Perla, vecina noastră de la demisol, stă pe peluză cu o torță în mână și cu o scurtă de blană pe umeri. Zăpada o acoperă cu paiete de argint care sclipesc în întuneric. Văzute de la înălțimea balconului, încălțările-i par să răsară direct din haină.

— Tu ești excepția din viața mea, spune el. Mă simțeam bine cu tine, cu toate acestea știam că aceasta nu putea dura la nesfârșit.

Mă clatin.

— Există o legătură cu faptul că amândoi purtați același prenume? Flóki nu e un nume prea des întâlnit.

— Nu, într-adevăr, Flóki nu e un nume prea des întâlnit.

ÎN JOSUL STRĂZII

SE AFLĂ

UN TEREN VIRAN care se-ntinde până pe malul pe care se zbcuimă un ocean întunecat și îmbufnat. Mă întorc pe călcâie, cu paharul de șampanie în mână, deschid ușa de la intrare și ies în noaptea înghețată, traversând cu pas grăbit strada înecată în fumul exploziilor de artificii. Niciodată nu se mai aprinseseră atâția sori pe sumbra boltă a cerului. Trec cu privirea peste vecinii noștri adunați în jurul unui foc, deasupra plajei. Perla e și ea printre ei; puțin mai la o parte, se distinge de toți ceilalți. Poalele rochiei ei lungi depășesc cu mult mantoul roșu. Mai interesați de pitică decât de focul de tabără, copiii se adună în jurul ei. Am brațele goale în rochia mea de mătase cu mâneci scurte. Tânărul care închiriază o cameră la demisolul casei, în spatele agrișilor, și care ne-a ajutat de vreo două ori să găsim pisica rătăcită, pare să mă fi remarcat – și nu e singurul. Cu paharul în mână, tăindu-mi șovăielnic drum printre paltoanele de lână, pufoaicele și fesurile înfoiate, mă strecor înspre flăcări, în chiar mijlocul mulțimii, așa de aproape de foc, încât îi simt arsura pe chip și fumul înțepător în ochi. Alunec cu pantofii mei decupați pe gheață și prea puțin îmi pasă că, sub tălpi, simt de parcă aş merge pe cioburi de sticlă.

Soțul meu a mers pe urmele mele și, deodată, răsare, doar în cămașă, din întunericul plin de fum. Îi simt răsuflarea în ureche, mai sacadată decât de obicei. Îmi pune paltonul pe umeri. E limpede că toată lumea se uită la noi.

Excepție

— Haide în casă, ai să răcești.
— Nu știam că va fi ultima dată.
— Cum adică ultima dată?
— Când am făcut dragoste. Nu știam că ieri avea să fie ultima noastră noapte. Mi-ar fi plăcut să știu și eu că era ultima dată.

— Bine, spune el atunci, dar hai să intrăm în casă.

Merge înaintea mea cu pași grăbiți, așa că ajunge repede la ușa de la intrare care a rămas deschisă. Îl urmez pe scări până în dormitorul nostru. Coboară brusc ghilontina albă a storului pe marginea lăcuită a ferestrei. Deja a început să se dezbrace în clipa când intru.

— Nu-ți promit nimic. Sunt așteptat, deci nu am mult timp la dispoziție.

Nu spune: Vom muri împreună atunci când universul va exploda.

După care stă o clipă întins, nemișcat, ca și cum și-ar fi ținut răsuflarea pe cerșafurile șifonate, cu buzele lipite de omoplații mei. Apoi inspiră profund și atunci simt un suflu cald pe gât; poate că a adormit, poate că e prea obosit ca să mă părăsească cu adevărat și să *iasă din dulap*, cum se spune pe la noi despre oamenii care se hotărăsc să facă un *coming out*. Își trage înapoi mâinile, se răstoarnă înapoi pe spate și se uită fix în tavan. În cele din urmă se ridică în șezut și-și trage pantalonii fără să-mi arunce nicio privire.

— Asta a fost ultima dată, spune el. Acum știi.

Așa cum stă, în cadrul ușii dormitorului nostru, în contra-luminii, observ că și-a schimbat cămașa albă cu una violet. Culeg pilota de pe jos și mi-o ridic până sub bărbie.

— De când ești atras de bărbați?

— Dinainte de a te cunoaște, am fost dintotdeauna

așa. Și totuși dispus să încerc și cu o femeie. Prima oară, e doar un prag pe care trebuie să-l treci; după care știi încotro vrei s-o apuci. Cu toate acestea, nu mi-a trecut nicio clipă prin cap că o să mă îndrăgostesc.

— Dar voiai să ai copii.

— Da, spune el. Aveam nevoie să fiu tată ca să mor fără să regret nimic.

Își încheie ultimul nasture de la cămașă și-și trece mâna prin păr.

— Iartă-mă că nu am reușit să te iubesc până la sfârșit, mai adaugă el. O să mă mut la Flóki.

La puțină vreme, aud ușa de la intrare trântindu-se în spatele lui.

ESTE

ORA TREI

ȘI, PE INSULĂ, S-A INSTALAT

O LINIȘTE DE MORMÂNT, ca după trecerea unei puternice depresii atmosferice. La ora patru, cel mic urcă în patul nostru, cu leul lui de pluș și sora lui după dânsul. Aud zgomote la demisol. Perla nu s-a culcat încă. Înainte de a trage peste rochia verde un pulover gros, învelesc copiii care deja au adormit la loc, după care scot din frigider sticla de șampanie deschisă și platoul cu tiramisu neatins și deschid ușa asupra nopții albastre. Afară, domnește o liniște neliniștitoare; niciun suflet pe strada dispărută în ceață. După exploziile neîntrerupte din ultimele ore, până și focul s-a stins. Toată lumea se odihnește. Cobor treptele alunecoase care duc la demisol, întrebându-mă pe unde-o fi pisica. Așa cum bănuiam, la vecina noastră e încă lumină. Pe ușa ei, poți citi, gravat pe o plăcuță aurie:

Perla D. Sogrodardóttir

Psihanalist

Consiliere familială și conjugală

Chiar la urmă, nu demult, a fost adăugat cuvântul *scriitor*, mângâlit pe o bucătică de hârtie cu pix roșu și litere mici.

Vecina de la demisol și-a făcut brusc apariția la noi în imobil acum doi ani, după o lungă ședere în străinătate. Într-o seară, în vreme ce ne pregăteam să ieșim, am văzut

pe fereastra apartamentului ei o persoană de ceva mai mult de un metru înălțime, cocoțată pe un scăunel din aluminiu, care vopsește cu roz dulapurile de la bucătărie. Și, deși, de atunci încoace, existența piticea a devenit pentru noi o prezență cotidiană, într-un fel sau altul o aură de mister înconjoară situația ei, cu precădere anii petrecuți în străinătate. În orice caz, Perla asigură pe oricine vrea s-o asculte că, totuși, nu a făcut niciodată parte dintr-o trupă de circ. Lucrează la domiciliu și-și împarte cele 24 de ore între consilierea conjugală – ziua și scrisul – noaptea, neavând nevoie decât de foarte puțin somn. Deși vorbește întruna de clientela ei, noi nu observăm nicio mișcare la nivelul demisolului; ea zice că s-a specializat în consilierea conjugală on-line.

— E mult mai ușor pentru toți cei care nu ar rezista așezați o oră întreagă, în aceeași încăpere cu partenerul lor, susține ea.

Cum nu am văzut niciodată vreo lucrare publicată sub numele ei, Flóki și cu mine ne-am întrebat deseori căruia tip de scriitură s-o fi dedând vecina noastră, ceea ce face că am întrebat-o o dată despre asta, iar ea ne-a explicat cum își împarte nopțile: o parte e consacrată redactării de lucrări teoretice, cealaltă – lucrărilor de ficțiune. Nu i-am găsit nici măcar o carte în librării, pentru simplul motiv că ea scrie, de fapt, pentru un celebru autor de romane polițiste. Obligată să păstreze cea mai strictă confidențialitate, ea nu putea, evident, să ne spună nimic mai mult.

Sun la ușa ei.

Consiliera conjugală îmi deschide, îmbrăcată într-un halat de casă imprimat cu dragoni, cu părul ei blond și des adunat într-un coc în creștetul capului.

— Am auzit eu un zgomot de dop de șampanie pe la începutul serii, îmi mărturisește ea fără nicio introducere,

Excepție

și chiar m-am mirat că nu m-ați invitat să ciocnim împreună, cum am făcut și anul trecut.

O urmez în bucătărie cu sticla și platoul. Se întâmplă foarte rar să cobor la vecină, în schimb ea urcă deseori ca să ia cu împrumut una alta; chiar astăzi, ne-a cerut un bec de patruzeci de wați și ață roșie ca să-și coase un nasture la palton. Alaltăieri, a venit pentru o șurubelniță și, ceva mai târziu, pentru șuruburi. Când s-a prezentat și a treia oară la ușă ca să ne ceară bormașina, Flóki a coborât el la ea și i-a fixat o etajeră pentru cărțile ei despre interpretarea viselor.

Deși vecina noastră ne-a repetat de mai multe ori că nu-i plac decât foarte puțin copiii, a stat de vreo două-trei ori cu ai noștri, în situații de urgență, când se întâmpla ca bona noastră să ne mai lase cu ochii în soare. Înainte să părăsim casa, făceam în așa fel ca gemenii noștri să fie deja în pijama și, dacă se putea, să fie chiar deja adormiți, lăsându-i, în plus, pe masă o farfurie cu ceva de mâncare, o sticlă de vin roșu și un tirbușon. Ea venea cu propriul ei DVD, un film de groază de preferință, pe care să-l privească în timpul jobului. Ultima oară, Flóki a trebuit s-o conducă pe scări până la ușă, ea pretinzând că se teme de întuneric, dar de fapt pentru că dăduse pe gât sticla întreagă.

— Am comis atâtea crime pe calculatorul meu, spunea ea, încât de-abia mai îndrăznesc să mai ies noaptea.

Așez, deci, platoul cu tiramisu pe masa de la bucătărie, în vreme ce Perla merge să caute farfuriile și pahare. Își pune o porție mare de desert, eu, în schimb, nu am poftă de nimic. O privire rapidă de jur împrejur îmi ajunge pentru a mă convinge că, în acest demisol, nu se gătește prea des; Perla, de altfel, ne-a mărturisit că, din păcate, competențele sale culinare se rezumau la ouă cu șuncă.

— Am văzut eu bine că ești răvășită în seara asta, îmi spune ea. Cu rochia ta decoltată și umerii goi, pe tocuri de zece centimetri prin nămeți. Și tot așa, nu am putut să nu remarc plecarea lui Flóki acum trei sferturi de oră și jeepul negru care-l aștepta.

Fără ca măcar să-mi dau seama, mă apuc să-i povestesc consilierii conjugale cum bărbatul cu care sunt măritată de unsprezece ani m-a părăsit pentru un alt bărbat.

— Spune că e îndrăgostit.

Perla savurează tiramisul, în vreme ce eu povestesc mai departe.

— Pur și simplu nu pricep cum de s-a putut întâmpla așa ceva, eram fericită în căsnicia noastră, mamă a doi copii, Flóki era cel mai bun prieten al meu, avea tot timpul cuvântul potrivit care-ți mergea la suflet, puteam să-i vorbesc despre ajutoarele mele umanitare, bucătărea și spăla vasele, noaptea, când le creșteau dinții, se plimba prin casă cu copiii în brațe, le făcea baie și-i îmbrăca în pijama, se juca cu ei, a plâns atunci când s-au născut, își aducea aminte de toate aniversările noastre, a ieșit la plimbare cu gemenii până și duminica dimineată, ca eu să pot să mă odihnesc, iar, la întoarcere, trecea pe la brutărie ca să-mi cumpere o pâiniță cu semințe de chimion, mi-a dăruit trandafiri roșii nu mai departe de alaltăieri, nu, nu aveam nici cea mai mică bănuială, este cel mai frumos bărbat pe care-l cunosc, ceilalți toți pălesc pe lângă el, or fi fiind ei tați desăvârșiți, nu zic, dar cu siguranță nu pot fi la fel de buni amânți; nu, nu o să mai iubesc niciodată pe nimeni.

Și-mi ascund fața în mâini.

— Fără să fi fost eu însămi la locul crimei, intervine Perla, trebuie să recunosc că multe alte indicii concureau pentru a face din voi un cuplu model. Păreați foarte uniți, poate chiar cel mai frumos cuplu de pe strada noastră. Sau cel puțin de pe partea cu numere impare.

Excepție

— Flóki era un tată formidabil.

— Și să sperăm că va continua să fie.

— Nu ne certam niciodată.

— Adevărat, n-am auzit niciodată zvon de ceartă de partea cealaltă a peretelui.

Mai bea o gură înainte de a adăuga:

— Chiar și pentru un specialist în căsătorii cu risc, era imposibil să detectezi în aer fie și cel mai mic indiciu neliniștitor. Oricum, pasiunea ardea la etaj.

Și-și umple din nou paharul.

— Sau... dacă suntem cumva în mijlocul unei consultații... atunci nu mai beau.

— Poartă același prenume, spun eu.

— Da, ceea ce face că e greu să înțelegi uneori care cu care.

— Prietenul lui – celălalt Flóki – a fost cu noi în seara asta.

Acum, dacă stau să recapitulez puțin, trebuie să recunosc că, pe tot parcursul serii, soțul meu nu a prea avut niciun chef de nimic în comparație cu musafirul nostru. Și-apoi, când acesta a trebuit brusc să plece, mi-a trecut prin cap s-o invităm pe Perla să se bucure de porția de desert care rămăsese, dar nu-mi mai amintesc dacă am formulat acest gând sau nu. Mi se pare că încă nu băusem din șampanie atunci când soțul meu m-a anunțat că trebuie să fie consecvent cu sine însuși. Deci băusem ori ba? Chiar este posibil ca eu să fi băut șampanie în timp ce universul meu se spărgea în bucăți, în timp ce unsprezece ani de căsnicie se sfărâmau sub bolta cerului, spulberați așa, dintr-odată, în spațiu – un licăr de-o clipă și cu asta basta? Este cu putință ca eu să fi stat lângă bradul de Crăciun, cu rochia mea decoltată și sorbind șampanie, în timp ce cerul lua foc și fulgerele țâșneau din rugul aprins la numai o sută de metri distanță, în cătarea ferestrei de la